



Reykjavíkurborg

Reykjavík, 23. janúar 2024

MSS23120124

Borgarráð

Erindisbréf samningateymis vegna skila á Elliðaárdal

Hjálögð drög að erindisbréfi samningateymis vegna skila á Elliðaárdal eru lögð fram til kynningar.

Einar Þorsteinsson
borgarstjóri

Hjálagt:

Erindisbréf samningateymis vegna skila á Elliðaárdal, drög.

ERINDISBRÉF

Samningateymi vegna skila á Elliðaárdal

Ábyrgðarmaður:

Borgarstjórinn í Reykjavík.

Inngangur:

Elliðaárdalurinn er borgargarður, þjóðgarður í borg, skv. skilgreiningu í aðalskipulagi. Nýlegt deiliskipulag stækkar þau svæði sem eru hverfisfriðuð og kveður á um ýmsar umbætur varðandi innviði og útivist. Elliðaárdalur eitt stærsta græna svæðið innan þéttbýliskjarna Reykjavíkur. Hann er jafnframt eitt vinsælasta svæðið til útivistar, leikja og íþróttaiðkunar af ýmsu tagi. Dalurinn einkennist af fjölbreyttu umhverfi, landslagi og gróðurfari en þungamiðjan eru Elliðaárnar sem dalurinn er kenndur við. Leiðarljós hópsins er að hafa hagsmuni lífríkisins, útivistar og mannlífs að leiðarljósi.

Árið 2021 voru 100 ár síðan Elliðaár voru virkjaðar og er Árbæjarsífla frá þeim tíma. Ekki hefur verið virk raforkuframleiðsla í Elliðaárvirkjun síðan 2014. Endalok raforkuvinnslu kallar á viðræður Orkuveitu Reykjavíkur við fulltrúa Reykjavíkurborgar um framtíð mannvirkja, réttinda og skyldna í Elliðaárdal. Samkomulag um þessi efni er nauðsynleg forsenda niðurlagningaráætlunar Elliðaárvirkjunar, sem OR er skylt að skila Orkustofnun skv. 79. gr. vatnalaga nr. 15/1923.

Umhverfis- og skipulagsráð Reykjavíkurborgar samþykkti einróma 1. febrúar sl. að ráðast í endurskoðun deiliskipulags Elliðaárdals til að endurspeglar breytta landnotkun í dalnum eftir að raforkuvinnslu hefur verið hætt. Síðan þá hefur OR átt gott samstarf við Reykjavíkurborg innan sameiginlegs stýrihóps og á vinnustofum starfsfólks umhverfis- og skipulagssviðs, Orkuveitu Reykjavíkur og Borgarsögusafns.

Samningsmarkmið:

- 1. Verndun útivistar og náttúrusvæða.** Mikilvægt er að framfylgja þeirri verndun Elliðaárdals sem felst í aðalskipulagi og nýju deiliskipulagi og skilgreina hvaða verkefni leiða af hvoru tveggja, skilgreina hver þeirra eru brýnust og gera tillögu um framkvæmdaröð. Sérstök áhersla verður á útivistargildi dalsins og verndum merkilegra náttúrusvæða. Markmiðið verði að umhverfi Elliðaár og dalurinn allur einstök náttúru- og útivistarperla.

2. **Árbæjarstífla og umhverfi.** Við tæmingu Árbæjarlóns var sjónarmið lífkerfið árinna ofarlega á blaði og laxastofnsins sérstaklega. Við mótum mótvægisáðgerða er ekki óeðlilegt að horfa einnig til fuglalífs, annarrar náttúru og mannlífsins í dalnum. Sett verði fram sameiginleg framtíðarsýn á fyrirkomulagi Árbæjarstíflu og nágrennis, og eftir atkvikum annarra minja um orkuvinnslu í Elliðaárdal. Sérstök áhersla verði lögð á að Orkuveita Reykjavíkur sýni metnað við frágang og umhverfi Árbæjarstíflu og kosti göngu- og hjólaþverun í stæði eða í stað stíflunar verði niðurstaðan sú að hún verði fjarlægð að hluta eða í heild.
3. **Stokkur verði stígur.** Við brotthvarf stokksins, sem meðal annars lá yfir Elliðaár hvarf mikilvæg samgöngutenging fyrir gangandi og hjólandi yfir dalinn. Hluti samninga verði að Veitur annist fjármögnun á brú í legu stokksins, sem Reykjavíkurborg taki svo við til rekstrar.
4. **Innviðir til útivistar.** Gera tillögur að brýnustu framkvæmdum og innviða útivistar skv. nýju deiliskipulagi um Elliðaárdal.
5. **Aðgengi fyrir öll.** Tilgreint verði hvernig aðgengi fyrir alla verði tryggt á útivistarsvæðum, brúm og gönguþverunum í dalnum.
6. **Saga og umhverfi.** Sett verði fram sýn á hvernig sögu og minjum verði haldið til haga í Elliðaárdal og hver aðkoma Orkuveitu Reykjavíkur verði að því, sbr. orkusafn við Elliðaárstöð. Viðhald og umhirða mannvirkja og minja.
7. **Settjarnir.** Sett verði fram sýn á hvernig staðið verði að tímasetningu og framkvæmdum við settjarnir og aðrar mengunarvarnir, skv. deiliskipulagi Elliðárdals og hvernig þær verði fjármagnaðar.
8. **Skil vatnsréttinda,** þar með talið veiðiréttar. Setja fram tímaáætlun fyrir skil vatnsréttinda, gera grein fyrir stöðu samninga við SVFR og skyld atriði. Mannvirki tengd ánum, rekstur þeirra og viðhald, s.s. veiðihús og laxateljari.
9. **Eftirlit og vöktun með umhverfinu.** Sett verði fram sýn á hvernig eftirliti, umsjá og reglubundinni vöktun verði háttáð, m.a. í ljósi þess að Elliðárdalur er skilgreindur sem borgargarður.

Samningateymi:

Þorsteinn Gunnarsson, borgarritari. Formaður.

Sonja Wiium, skrifstofu borgarstjóra og borgarritara

Hörður Hilmarsson, fjármála- og áhættustýringarsviði

Starfsmaður/verkefnisstjóri starfshópsins:

Þórólfur Jónsson, umhverfis- og skipulagssviði

Til ráðgjafar og samstarfs:

Til ráðgjafar og samstarfs verður Ólöf Örvardóttir, sviðstjóri umhverfis- og skipulagssviðs, ásamt formönnum íbúaráða í Árbæ og Breiðholti sem hafa verið í starfshópinn. Samningateymi leiti einnig ráðgjafar innan og utan borgarkerfis hjá aðilum með sérþekkingu á viðfangsefninu eftir því sem við á.

Starfstími:

Starfshópurinn skili ábyrgðarmanni kostnaðarmetnum tillögum fyrir 31. maí 2024.

Reykjavík [dags.]

Einar Þorsteinsson